

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII dla klasy czwartej szkoły podstawowej

Przedmiotowy system oceniania z religii został opracowany na podstawie *Programu nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach* zatwierdzonego przez Komisję Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski 9 czerwca 2010 r.

Przedmiotowy system oceniania z katechezy jest zgodny z Rozporządzeniem MEN z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych oraz ze zmianami dokonanyymi w tym Rozporządzeniu z dnia 13 lipca 2007 r.

Najważniejsze punkty przedmiotowego systemu oceniania z katechezy:

1. Cele.
2. Zasady organizacyjne.
3. Obszary aktywności ucznia podlegające ocenie.
4. Sposoby dostosowywania warunków sprawdzania i oceniania osiągnięć uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – specyficznymi trudnościami w uczeniu się.
5. Wymagania programowe i kryteria oceniania bieżących osiągnięć uczniów.
6. Poprawa oceny.
7. Przewidywane osiągnięcia uczniów.

Ad. 1. Cele

1. Poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.
2. Wspieranie rozwoju ucznia przez diagnozowanie jego osiągnięć w odniesieniu do wymagań edukacyjnych przewidzianych w programie nauczania.
3. Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swego rozwoju intelektualnego i duchowego.
4. Dostarczenie uczniom, rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, osiągnięciach oraz trudnościach ucznia.
5. Motywowanie uczniów do samodzielnego uczenia się, kształtowanie odpowiedzialności za proces uczenia się.
6. Zainteresowanie uczniów przesłaniem Bożym.
7. Pomoc w otwarciu się na Boga w modlitwie i życiu codziennym.
8. Pogłębienie przeżywania roku liturgicznego i sakramentów.
9. Pomoc w odkrywaniu zadań w Kościele, rodzinie, grupie szkolnej.

Ad. 2. Zasady oceniania

1. Nauczyciel, na początku roku szkolnego, informuje uczniów i rodziców (prawnych opiekunów) o wymaganiach edukacyjnych z katechezy, wynikających z realizowanego programu nauczania oraz o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów, o warunkach uzyskania oceny rocznej wyższej niż przewidywana.
2. Praktyki religijne nie podlegają ocenie.
3. Każda ocena jest jawna dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów), a także wystawiana według ustalonych kryteriów.
4. Oceny bieżące wyrażone są w stopniach w skali 1- 6.
5. Do wystawienia oceny śródrocznej wymagane są minimum cztery oceny bieżące.
6. Uczeń może być niesklasyfikowany w przypadku ponad 50% nieusprawiedliwionych nieobecności.
7. Nauczyciel jest zobowiązany dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom.
8. Prace klasowe, sprawdziany są obowiązkowe. Kartkówki (obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji) nie muszą być zapowiedziane przez katechetę. Sprawdzian jest udokumentowany wcześniejszym wpisem w dzienniku. Sprawdzony i poprawiony prace nauczyciel winien oddać w ciągu dwóch tygodni. Wszystkie prace pisemne uczniów są przechowywane do końca roku szkolnego.

9. Uczeń jest zobowiązany do prowadzenia i noszenia zeszytu i katechizmu przedmiotowego oraz do systematycznego odrabiania prac domowych.
10. Sprawdziany wiedzy odbywają się minimum raz w semestrze i są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem. Sprawdziany są obowiązkowe, jeśli uczeń w tym czasie był nieobecny na lekcji, powinien zaliczyć sprawdzian w terminie późniejszym, uzgodnionym z nauczycielem.
11. W przypadku nieobecności uczeń ma obowiązek uzupełnić braki w ciągu 2 tygodni od powrotu do szkoły.
12. W przypadku wystąpienia poważnych przyczyn losowych, które przeszkodziły w przygotowaniu się ucznia do lekcji, uczeń nie ponosi żadnych konsekwencji, jeżeli są one potwierdzone pisemnie lub ustnie przez rodzica (opiekuna) przed lekcją.
13. Zgodnie z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania i na określonych w nim zasadach uczeń może skorzystać ze zwolnienia z odpowiedzi ustnej (np. tzw. „szczęśliwy numer” i innych form przyjętych w danej szkole), nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów.
14. Jeśli uczeń ma trudności w opanowaniu materiału, ma prawo do pomocy ze strony nauczyciela lub innego ucznia. Warunkiem jest aktywna obecność na lekcjach lub usprawiedliwiona dłuższa nieobecność.
15. O ocenie niedostatecznej śródrocznej czy rocznej uczeń informowany jest ustnie, a jego rodzice (prawni opiekunowie) w formie pisemnej na miesiąc przed radą pedagogiczną klasyfikacyjną. Za pisemne poinformowanie rodzica (prawnego opiekuna) odpowiada wychowawca. Szczegółowe postępowanie określa Wewnątrzszkolny System Oceniania.
16. Na 7 dni przed posiedzeniem klasyfikacyjnym rady pedagogicznej uczniowie są informowani o przewidywanych ocenach śródrocznych lub rocznych.
17. Kryteria odpowiadające poszczególnym śródrocznym i rocznym stopniom szkolnym są zgodne z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania.

Ad. 3. Obszary aktywności ucznia podlegające ocenie

1. Wiadomości i umiejętności określone w programie nauczania:
 - Formy ustne: odpowiedzi ustne, opowiadania odtwórcze i twórcze, dialog.
 - Formy pisemne: sprawdziany, testy, kartkówki, zadania domowe, ćwiczenia wykonane na lekcji.
 - Poprawne stosowanie podstawowych pojęć religijnych.
 - Rozumienie znaczenia poznanych zagadnień i zastosowanie ich w praktyce.
 - Łączenie elementów wiedzy z życiem.
2. Aktywność na lekcji:
 - Zainteresowanie tematem katechezy.
 - Kreatywność, inicjatywa.
 - Pilność, samodyscyplina.
 - Współpraca w zespole.
3. Przygotowanie do katechezy, prowadzenie zeszytu:
 - Staranne i estetyczne prowadzenie zeszytu przedmiotowego.
4. Praca domowa:
 - Stopień i poprawność zrozumienia i wykonania zadania.
 - Samodzielność w wykonaniu zadania.
5. Aktywność dodatkowa, pozalekcyjna:
 - Udział w konkursach religijnych (szkolnych i pozaszkolnych).
 - Za zajęcie I, II, III miejsca lub wyróżnienia w konkursach religijnych otrzymuje ocenę celującą.
 - Za bardzo dobre wyniki nauczania, zajęcie najwyższych miejsc lub wyróżnień w konkursach przedmiotowych z religii (np. Konkurs Biblijny) na etapie dekanalnym, diecezjalnym, ogólnopolskim otrzymuje ocenę celującą śródroczną lub roczną.
 - Wykonywanie pomocy dydaktycznych, realizacja projektów szkolnych.
 - Podejmowanie działań wynikających z głównego celu katechezy.

Oceny bieżące stanowią o śródrocznej i rocznej ocenie ucznia. Powiadomienie rodziców o ocenach ich dzieci odbywa się zgodnie z przyjętymi zasadami Wewnętrzny Systemu Oceniania.

Ad. 4. Sposoby dostosowywania warunków sprawdzania i oceniania osiągnięć uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – specyficznymi trudnościami w uczeniu się

Katecheci dostosowują wymagania do indywidualnych możliwości ucznia, uwzględniając opinie i orzeczenia wydane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną. Przy stwierdzonych rodzajach dysfunkcji:

1. W przypadku dysortografii:
 - Błędy ortograficzne nie mają wpływu na ocenę pracy pisemnej.
2. W przypadku dysgrafii:
 - Nie ocenia się estetyki pisma w zeszytach przedmiotowym oraz na testach i kartkówkach.
 - Uczeń ma prawo przeczytać nauczycielowi treść pracy pisemnej, gdy ten ma trudności z jej odczytaniem.
 - Uczeń z głęboką dysgrafią może zaliczyć sprawdzian w formie odpowiedzi ustnej.
3. W przypadku dysleksji:
 - Zachęcanie uczniów do czytania krótkich tekstów.
 - Wydłużanie czasu pracy.
 - Ograniczenie ilości wykonywanych w czasie zajęć ćwiczeń.

Ad. 5. Wymagania programowe i kryteria oceniania

I. Podstawowe:

Na ocenę celującą uczeń:

- Spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą.
- Posiada wiedzę i umiejętności, które są efektem samodzielnej pracy, wynikają z indywidualnych zainteresowań, potrafi je zaprezentować.
- Jest bardzo aktywny na lekcji.
- Wykonuje zadane prace i ćwiczenia na ocenę co najmniej bardzo dobrą, przynosi niezbędne pomoce.
- Prowadzi na bieżąco zeszyt.
- Osiąga sukcesy w konkursach religijnych szkolnych i pozaszkolnych, zdobywa wyróżnienia lub zajmuje wysokie miejsca.

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- Posiada pełny zakres wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania.
- Sprawnie posługuje się nabytymi umiejętnościami, jest zawsze przygotowany i bardzo aktywny na lekcji.
- Posiada i starannie prowadzi zeszyt.
- Przynosi niezbędne pomoce.
- Angażuje się w życie religijne szkoły: w przygotowanie jasełek, misteriów religijnych, rekolekcji.
- Bierze aktywny udział w konkursach religijnych szkolnych i pozaszkolnych.
- Odnosi się z szacunkiem do innych.

Na ocenę dobrą uczeń:

- Opanował większość wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania i potrafi je poprawnie zaprezentować.
- Prowadzi na bieżąco zeszyt, jest zawsze przygotowany do katechezy.
- Przynosi niezbędne pomoce.
- Wykonuje systematycznie i samodzielnie zadane prace i ćwiczenia.
- Uczeń posiada wiedzę i umiejętności pozwalającą na samodzielne wykorzystanie, jest aktywny na lekcji.

Na ocenę dostateczną uczeń:

- Posiada wiedzę i umiejętności niezbędne na danym etapie nauki, pozwalające na rozumienie podstawowych zagadnień.
- Potrafi wyrywkowo stosować wiedzę, proste zagadnienia przedstawia przy pomocy nauczyciela, w jego wiadomościach są braki.
- Prowadzi na bieżąco zeszyt.
- Wykonuje niesystematycznie zadane prace i sporadycznie zapomina przynieść niezbędne pomoce.
- Nie wykazuje większego zainteresowania przedmiotem.

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- Posiada minimalną wiedzę i umiejętności przewidziane w programie nauczania.
- Posiada braki w wiedzy i umiejętnościach religijnych, które nie uniemożliwiają mu czynienia postępów w ciągu dalszej nauki.
- Prowadzi zeszyt, w którym są braki.
- Zadania wykonuje sporadycznie.
- Rzadko włącza się w pracę grupy.
- Proste polecenia, wymagające zastosowania podstawowych umiejętności wykonuje przy pomocy nauczyciela.

Na ocenę niedostateczną uczeń:

- Nie spełnia kryteriów wymagań na ocenę dopuszczającą, niezbędnych do opanowania podstawowych umiejętności.
- Nie prowadzi zeszytu, nie wykonuje zadawanych prac.
- Odmawia wszelkiej współpracy, ma lekceważący stosunek do przedmiotu.

II. Szczegółowe:**Na ocenę celującą uczeń:**

- Opanował materiał przewidziany programem w stopniu bardzo dobrym.
- Samodzielnie i twórczo rozwija własne zainteresowania przedmiotem.
- Bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach religijnych i zajmuje wysokie miejsca lub wyróżnienia.
- Biegłe posługuje się zdobytą wiedzą, posiada wiedzę wykraczającą poza program nauczania klasy czwartej.
- Jest wzorem i przykładem dla innych uczniów.
- Posiada uzupełniony zeszyt i podręcznik do nauki religii.

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- Zna modlitwy i mały katechizm: Przykazania kościelne, Uczynki miłosierne co do ciała, Uczynki miłosierne co do duszy, Cztery cnoty główne, Duszo Chrystusowa, Grzechy cudze, Grzechy przeciw Duchowi Świętemu, Grzechy wołające o pomstę do nieba, Siedem grzechów głównych, Anioł Pański, Koronka do Bożego Miłosierdzia.
- Wyjaśnia, na czym polega praktykowanie pierwszych piątków miesiąca.
- Wie, kim był i dlaczego warto naśladować św. Szymona z Lipnicy – patrona roku.
- Podaje definicję Kościoła i wskazuje, jak może przyczynić się do tworzenia wspólnoty Kościoła.
- Wyjaśnia zależność roku liturgicznego od historii zbawienia.
- Wyjaśnia, na czym polega pełny udział we Mszy Świętej.
- Podaje podstawowe informacje na temat Pisma Świętego.
- Zna podstawowe zasady korzystania z Pisma Świętego.
- Wymienia nazwy i skróty wybranych ksiąg Pisma Świętego i ich autorów.
- Wskazuje moment, kiedy w liturgii Mszy Świętej czytany jest fragment Starego, a kiedy Nowego Testamentu.
- Wskazuje na związek Biblii z życiem narodu i kulturą chrześcijańską.
- Opisuje sposoby objawienia się Boga człowiekowi.
- Wie, na czym polega odpowiedzialność człowieka za otaczający świat.
- Charakteryzuje przymioty Boga w świetle wiary.
- Wyjaśnia istotę wiary na przykładzie postaci biblijnych.

- Wie, że realizacja przykazań Bożych jest wyrazem wiary i posłuszeństwa Bogu.
- Wyjaśnia znaczenie uczynków miłosiernych w codziennym życiu.
- Wie, że Opatrzność Boża czuwa nad każdym człowiekiem i podaje przykłady działania Opatrzności Bożej.
- Wyjaśnia, dlaczego Chrystus jest przewodnikiem w drodze do Boga Ojca i dlaczego z Jezusem łatwiej przewycięzać trudności.
- Ukazuje aktualność wydarzeń biblijnych w świetle współczesnych wyzwań życiowych.
- Wyjaśnia pojęcia: Biblia, Stary Testament, Nowy Testament, Ewangelia, historia zbawienia, natchnienie biblijne, wiara, stworzyć, Opatrzność Boża, protoewangelia.
- Z szacunkiem odnosi się do kapłanów, rodziców, nauczycieli, wychowawców.
- Posiada uzupełniony zeszyt i podręcznik do nauki religii.

Na ocenę dobrą uczeń:

- Zna większość modlitw przewidzianych w programie nauczania
- Wyjaśnia na czym polega praktykowanie pierwszych piątków miesiąca.
- Wie, kim był i dlaczego warto naśladować św. Szymona z Lipnicy – patrona roku.
- Podaje definicję Kościoła i wskazuje jak może przyczynić się do tworzenia Wspólnoty Kościoła
- Wyjaśnia zależność roku liturgicznego od historii zbawienia.
- Wyjaśnia, na czym polega pełny czynny udział we Mszy Świętej.
- Podaje podstawowe informacje na temat Pisma Świętego.
- Zna podstawowe zasady korzystania z Pisma Świętego.
- Wymienia nazwy i skróty wybranych ksiąg Pisma Świętego i ich autorów.
- Wskazuje moment, kiedy w liturgii Mszy Świętej czytany jest fragment Starego, a kiedy Nowego Testamentu.
- Wskazuje na związek Biblii z życiem narodu i kulturą chrześcijańską.
- Wie, na czym polega odpowiedzialność człowieka za otaczający świat.
- Wie, że realizacja przykazań Bożych jest wyrazem wiary i posłuszeństwa Bogu.
- Wie, że Opatrzność Boża czuwa nad każdym człowiekiem.
- Podaje przykłady działania Opatrzności Bożej.
- Wyjaśnia, dlaczego Chrystus jest przewodnikiem w drodze do Boga Ojca i dlaczego z Jezusem łatwiej przewycięzać trudności.
- Ukazuje aktualność wydarzeń biblijnych w świetle współczesnych wyzwań życiowych.
- Wyjaśnia pojęcia: Biblia, Stary Testament, Nowy Testament, Ewangelia, historia zbawienia, natchnienie biblijne, wiara.
- Z szacunkiem odnosi się do kapłanów, rodziców, nauczycieli, wychowawców.
- Posiada uzupełniony zeszyt i podręcznik do nauki religii.

Na ocenę dostateczną uczeń:

- Zna niektóre modlitwy przewidziane w programie nauczania.
- Wyjaśnia, na czym polega praktykowanie pierwszych piątków miesiąca.
- Wie, kim był i dlaczego warto naśladować św. Szymona z Lipnicy – patrona roku.
- Podaje definicje Kościoła.
- Wyjaśnia na czym polega pełny czynny udział we Mszy Świętej.
- Podaje podstawowe informacje na temat Pisma Świętego.
- Wskazuje moment, kiedy w liturgii Mszy Świętej czytane jest Pismo Święte jest fragment Starego, a kiedy Nowego Testamentu.
- Wskazuje na związek Biblii z życiem narodu i kulturą chrześcijańską.
- Wie, na czym polega odpowiedzialność człowieka za otaczający świat.
- Wie, że Opatrzność Boża czuwa nad każdym człowiekiem i podaje przykłady działania Opatrzności Bożej.
- Wyjaśnia, dlaczego Chrystus jest przewodnikiem w drodze do Boga Ojca i dlaczego z Jezusem łatwiej przewycięzać trudności.
- Wyjaśnia pojęcia: Biblia, Stary Testament, Nowy Testament, Ewangelia
- Z szacunkiem odnosi się do kapłanów, rodziców, nauczycieli, wychowawców

- Posiada podręcznik do nauki religii i zeszyt, w którym prowadzi niesystematyczne notatki.

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- Zna wybrane modlitwy przewidziane w programie nauczania.
- Wie, kim był i dlaczego warto naśladować św. Szymona z Lipnicy – patrona roku.
- Podaje definicję Kościoła.
- Wie, że przez chrzest należy do wspólnoty Kościoła.
- Wyjaśnia, na czym polega pełny czynny udział we Mszy Świętej.
- Podaje podstawowe informacje na temat Pisma Świętego, zna podstawowe zasady korzystania z Pisma Świętego.
- Wskazuje na związek Biblii z życiem narodu i kulturą chrześcijańską.
- Wie, na czym polega odpowiedzialność człowieka za otaczający świat.
- Wie, że Opatrzność Boża czuwa nad każdym człowiekiem.
- Podaje przykłady działania Opatrzności Bożej.
- Wie, że Chrystus jest przewodnikiem w drodze do Boga Ojca.
- Wyjaśnia pojęcia: Biblia, Stary Testament, Nowy Testament.
- Okazuje szacunek osobom dorosłym.
- Posiada podręcznik do nauki religii i zeszyt, w którym prowadzi niesystematyczne notatki.

Na ocenę niedostateczną uczeń:

- Nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.

Ad. 6. Poprawa oceny

- Uczeń ma prawo poprawić ocenę niedostateczną uzyskaną ze sprawdzianu, przy czym w dzienniku zachowane są dwie oceny.
- W przypadku otrzymania z odpowiedzi ustnej lub kartkówki oceny niedostatecznej uczeń ma prawo do jej poprawienia w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
- W przypadku otrzymania niesatysfakcjonującej oceny rocznej istnieje możliwość odwołania się zgodnie z procedurami przewidzianymi w Wewnętrzny Szkolnym Systemie Oceniania.

Ad. 7. Przewidywane osiągnięcia uczniów

- Zna modlitwy: Przykazania kościelne, Uczynki miłosierne co do ciała, Uczynki miłosierne co do duszy, Cztery cnoty główne, Duszo Chrystusowa, Grzechy cudze, Grzechy przeciw Duchowi Świętemu, Grzechy wołające o pomstę do nieba, Siedem grzechów głównych, Anioł Pański, Koronka do Bożego Miłosierdzia.
- Wyjaśnia na czym polega praktykowanie pierwszych piątków miesiąca.
- Wie, kim był i dlaczego warto naśladować św. Szymona z Lipnicy – patrona roku.
- Podaje definicje Kościoła i wskazuje jak może przyczynić się do tworzenia wspólnoty.
- Wyjaśnia zależność roku liturgicznego od historii zbawienia.
- Wyjaśnia na czym polega pełny czynny udział we Mszy Świętej.
- Podaje podstawowe informacje na temat Pisma Świętego, zna podstawowe zasady korzystania z Pisma Świętego.
- Wymienia nazwy i skróty wybranych ksiąg Pisma Świętego i ich autorów.
- Wskazuje moment, kiedy w liturgii Mszy Świętej czytany jest fragment Starego, a kiedy Nowego Testamentu.
- Wskazuje na związek Biblii z życiem narodu i kulturą chrześcijańską.
- Opisuje sposoby objawienia się Boga człowiekowi.
- Wie, na czym polega odpowiedzialność człowieka za otaczający świat.
- Charakteryzuje przymioty Boga w świetle wiary.
- Wyjaśnia istotę wiary na przykładzie postaci biblijnych.
- Wie, że realizacja przykazań Bożych jest wyrazem wiary i posłuszeństwa Bogu.
- Wyjaśnia znaczenie uczynków miłosiernych w codziennym życiu.
- Wie, że Opatrzność Boża czuwa nad każdym człowiekiem i podaje przykłady działania Opatrzności Bożej.

- Wyjaśnia, dlaczego Chrystus jest przewodnikiem w drodze do Boga Ojca i dlaczego z Jezusem łatwiej przezwyciężyć trudności.
- Ukazuje aktualność wydarzeń biblijnych w świetle współczesnych wyzwań życiowych.
- Wyjaśnia pojęcia: Biblia, Stary Testament, Nowy Testament, Ewangelia, historia zbawienia, natchnienie biblijne, wiara, stworzyć, Opatrzność Boża, protoewangelia.

Dwa przykazania miłości

1. Będziesz miłował Pana Boga swego całym swoim sercem, całą swoją duszą i całym swoim umysłem.
2. Będziesz miłował swego bliźniego jak siebie samego.

Dziesięć przykazań Bożych

Jam jest Pan Bóg twój, który cię wywiódł z ziemi egipskiej, z domu niewoli.

1. Nie będziesz miał bogów cudzych przede Mną.
2. Nie będziesz brał imienia Pana Boga twego nadaremno.
3. Pamiętaj, abyś dzień święty święcił.
4. Czcij ojca swego i matkę swoją.
5. Nie zabijaj.
6. Nie cudzołóż.
7. Nie kradnij.
8. Nie mów fałszywego świadectwa przeciw bliźniemu swemu.
9. Nie pożądaj żony bliźniego swego.
10. Ani żadnej rzeczy, która jego jest.